

Setmana Mundial de
l'Alfabetització Mediàtica
i Informacional

Voluntaris contra la desinformació

Centres que participen de la proposta:

#GlobalMILWeek
#bescat
#canaldereporters

Bloc 1 - El periodisme escolar contra la desinformació	5
Bloc 2 - Voluntaris contra la desinformació	8
Bloc 3 - L'entrevista: com fer bones preguntes per a una entrevista?	10
Bloc 4 - L'entrevista: enregistrem una pregunta en format audiovisual	12
Annexos	15
ANNEX 1. El periodisme escolar	16
ANNEX 2. El periodisme escolar	17
ANNEX 3. Qui intervé en una entrevista?	19
ANNEX 4. Lectures recomanades	20

SETMANA DE L'EDUCACIÓ MEDIÀTICA I INFORMACIONAL

Us fem arribar tot seguit la proposta de participació en la [Setmana Mundial de l'Alfabetització Mediàtica i Informacional](#) 2025. Com sabeu, aquesta jornada és promoguda anualment per la UNESCO amb l'objectiu d'augmentar la sensibilització per promoure les connexions de l'Alfabetització Mediàtica i Informacional a través de l'educació, la cultura i la ciència. El [Canal de Reporters](#) i el [Programa de biblioteques escolars de Catalunya](#) celebraran l'efemèride amb diferents accions per a l'alumnat dels centres d'educació primària i secundària.

Enguany l'eix temàtic de la setmana se centrarà en el periodisme escolar com una tasca participativa i col·laborativa que, a banda de fomentar el pensament crític de l'alumnat, pot esdevenir una eina de servei que permet **donar veu a notícies d'àmbit local** que sovint passen desapercebudes als grans mitjans.

D'aquesta manera el periodisme que es duu a terme als centres educatius pot esdevenir una forma de servei a la comunitat educativa per conèixer les claus de la dinàmica periodística i aprendre a detectar i lluitar contra la desinformació. Sota el lema **"El periodisme escolar contra la desinformació"** ens preparem per convertir-nos en **"voluntaris contra la desinformació"**. En aquest dossier es proposen un seguit d'activitats per treballar amb l'alumnat que culminaran amb la publicació d'una entrevista col·laborativa a un periodista durant la setmana de la Setmana de l'AMI.

Tal com reconeix l'Informe de l'Alt Grup de l'Aliança de Civilitzacions de les Nacions Unides (UNAOC), l'exposició contínua de la població als mitjans de comunicació de masses representa un desafiament a l'àmbit de l'educació, que s'ha incrementat a l'era electrònica i digital. L'avaluació de les fonts de la informació requereix destresa i un pensament crític, i constitueix una tasca educativa que té importància i que se subestima sovint.

En aquesta línia les iniciatives de la proposta **"Voluntaris contra la desinformació"** són:

- Desenvolupament de la selecció d'activitats que decideixin els centres a partir del **Dossier de materials didàctics** per treballar a l'aula (**la setmana del 13 al 17 d'octubre** amb d'activitats, lectures i recomanacions per dur a terme aquestes propostes.
- Preparació de les preguntes a la periodista col·laboradora d'enguany. Cada centre haurà de preparar:
 - **Dues preguntes escrites** que respondrà la mateixa periodista per escrit i que s'editaran en format revista.
 - **Una pregunta enregistrada en format audiovisual** que formaran part del vídeo que inclourà les de tots els centres participants i que respondrà la periodista Maria Bouabdellah.
- Una vegada enllestida la feina, fer [Publicació d'una notícia al Nodes del vostre](#) centre per al Canal de Reporters etiquetant-la amb #canaldereporters i una altra etiqueta per concretar el tipus de notícia #premsa reporters (si és una notícia escrita) #radioreporters (si és de ràdio) #videoreporters (si és en format audiovisual).

PROPOSTA DE PLANIFICACIÓ

La Planificació s'ofereix de forma orientativa. La feina que es duu a terme vol preparar l'alumnat per a la Setmana de l'Alfabetització Mediàtica i Informacional. En aquest sentit, **cada centre pot adaptar la proposta al seu context organitzatiu i seleccionar les activitats que consideri més adients**. Cal, però, respectar les dates d'entrega de les preguntes que li farem arribar a la periodista.

L'activitat conclou amb la publicació de l'entrevista en format revista i en format audiovisual durant la setmana de l'AMI.

En cas que feu difusió de la proposta podeu emprar les etiquetes següents:

#GlobalMILWeek #canaldereporters #bescat

Bloc 1 - El periodisme escolar contra la desinformació

Descripció

El periodisme escolar ens permet abordar el tema de la **desinformació**, una forma essencial d'empoderar els nostres estudiants per ser persones amb **pensament crític**.

L'accés ràpid i senzill a aplicacions de creació digital ha fet que molts infants experimentin la producció de continguts audiovisuals, sonors o escrits des de ben petits. Aquesta realitat, aparentment lúdica i espontània, posa de manifest la necessitat d'acompanyar l'alumnat en aquests processos. Treballar l'alfabetització mediàtica i informacional (AMI) a l'aula pot ser una bona manera d'ajudar-los a comprendre com es construeixen els missatges, quins valors transmeten i quins impactes poden tenir en l'àmbit personal i social.

Amb aquesta proposta d'activitats ens sumem a la Setmana d'alfabetització mediàtica i informacional. Per fer-ho comptem de nou amb la col·laboració d'una periodista que ens ajudarà a donar resposta a les nostres preguntes al voltant de la preparació de contingut informatiu i la desinformació. Sota el lema **“El periodisme escolar contra la desinformació”** ens preparem per convertir-nos en **voluntaris contra la desinformació**.

Actualment, tots els centres educatius compten amb una maleta audiovisual que pot servir per posar en pràctica diferents activitats i accions relacionades amb la producció periodística. Els elements d'aquesta maleta permeten crear contingut amb formats audiovisual. Així doncs, us proposem que parleu de la preparació d'aquest contingut i dels aspectes tècnics que cal tenir presents per **crear contingut de qualitat, respectuós i veraç**.

Objectius

- Conèixer la tasca dels periodistes.
- Aprendre en què consisteix el periodisme escolar i la desinformació.
- Aprendre a valorar de forma crítica la procedència de la informació.
- Aprendre a diferenciar fets contrastats i opinions.
- Conèixer les característiques i elements d'una entrevista.
- Elaborar preguntes coherents i encertades segons el context.
- Conèixer els elements bàsics per dur a terme un enregistrament audiovisual.
- Desenvolupar l'expressió oral i les habilitats comunicatives.

PROPOSTA 1.1: A qui entrevistarem?

- Posem-nos a prova: a veure si amb la informació que trobem en aquest [Genially](#) podem esbrinar quina persona respondrà les nostres preguntes.
- Un cop enllestida l'activitat amb Genially, investigueu a la [Viquipèdia](#) sobre el recorregut professional de la Maria Bouabdellah. La coneixien com a youtuber? I com a presentadora?

Maria Bouabdellah Shaimi

[Pàgina](#) [Discussió](#) [Mostra](#) [Modifica](#) [Mostra l'història](#) [Eines](#)

Maria Bouabdellah Shaimi (Vic, 2002)^[1] és una presentadora de televisió i creadora de contingut audiovisual catalana. Destaca com la primera youtuber afrodescendent del panorama català.^[2]

Nasqué a Vic de pares marroquins, però es crià a Banyoles.^[3] Estudià periodisme a la Universitat Autònoma de Barcelona.^[4] S'inicià en el món de la comunicació creant continguts per a Instagram. El 2020 comença a col·laborar amb Canal Malaia, AdolescentsiCat i Mood Z.^[5] El 2022 començà a presentar el programa *Ràndom* del SX3 juntament amb David Its Me. El 2024 presentà el programa *Nit de Reis*, la retransmissió de la cavalcada de Reis de Barcelona.^[6]

Referències [\[modifica \]](#)

Maria Bouabdellah Shaimi

Biografia

Naixement 2002 (22/23 anys)
Vic (Osona)

Residència Banyoles

Grup ètnic Afrocatalans

Formació Universitat Autònoma de Barcelona - periodisme (2020–2024)
Institut Josep Brugulat (2014–2020)

Activitat

Ocupació creadora de contingut digital, presentadora de televisió, estudiant

Membre de Canal Malaia

Participà en

Ràndom

- Podem concloure aquesta primera proposta amb el visionament d'alguns fragments del l'audiovisual següent:

Maria Bouabdellah i Pau Martin | #MestresdeLaMeuaVida
Departament Educació i Formació Professional
24 k visualitzacions • fa 1 any

Entrevista a la Maria Bouabdellah en el programa [Mestres de la meua vida](#)

PROPOSTA 1.2: El periodisme escolar**1. Fem aflorar els coneixements previs:**

Mostreu el document: Coneixeu el Periodisme Escolar? (veritat o fals).pdf

Reflexioneu al voltant d'aquestes preguntes i destrieu si les considereu certes o falses. Aquest debat ens pot servir per conèixer:

- Què en sap l'alumnat sobre el periodisme i la desinformació?
- Quines són les característiques del periodisme escolar? Quines accions pot dur a terme?

Feu una llista amb l'alumnat de què consideren que inclou el periodisme escolar.

- Qui s'ha d'ocupar del periodisme a l'escola?
- Quins aspectes ha de tenir en compte el periodista escolar?
- Quina és la diferència entre un fet i una notícia?
- Quines són les normes que ha de seguir un bon periodista? Què és el codi deontològic?

**Trobareu aquest material i la proposta de solucionari a l'annex 1 del document.*

2. Visualitzeu aquest [vídeo](#). Reflexioneu al voltant d'aquestes preguntes que trobareu a l'activitat. Activitat de reflexió _ La meva història amb el CABELL AFRO.pdf

- Com s'expressa aquesta persona?
- Quins recursos audiovisuals fa servir?
- Quines qualitats destacades de l'enregistrament?
- Identifiqueu el punt de vista d'aquesta persona?
- Quin missatge vol fer arribar?
- Creus que té algun interès comercial?

3. Els gèneres periodístics són diversos. Quan elaborem materials amb finalitats periodístiques contribuïm a la nostra alfabetització mediàtica i a desenvolupar el pensament crític. Ho podem fer amb activitats diverses com ara notícies sonores per a la [ràdio de l'escola](#), publicació de [notícies escrites](#), elaborant [entrevistes](#) o bé fent [recomanacions culturals](#) entre d'altres.

Bloc 2 - Voluntaris contra la desinformació

PROPOSTA 2.1: Voluntaris contra la desinformació

El treball periodístic a l'aula ens ha d'ajudar a fer-nos preguntes sobre tot allò que ens envolta. Aquest treball també ens ha d'ajudar a detectar les anomenades **fake news** en els continguts audiovisuals que consumim (articles, notícies de mitjans de comunicació, xarxes socials, articles de pàgines web o blogs de temàtica diversa) i permetre la **diferenciació del contingut veraç del que no ho és**.

Des de l'escola podeu convertir-nos en voluntaris contra la desinformació. Per aconseguir-ho podeu estudiar el [Manual per a voluntaris contra la Desinformació](#) contra la desinformació:

Un cop llegit el manual, podeu imprimir la [targeta "Voluntaris contra la desinformació"](#) anar-hi anotant les deteccions que identifiqueu.

PROPOSTA 2.1: Què diu un periodista contra la desinformació?

Feu una activitat de joc de rols. Caldrà imaginar una situació concreta i ficar-nos a la pell del paper que ens ha tocat dur a terme.

Trobareu 3 situacions diferents en aquesta infografia:

 Què diu un periodista contra la desinformació?_Activitat roleplaying.pdf .

Hi trobareu tres diàlegs:

- La P representarà la persona que fa de **PERIODISTA** contra la desinformació.
- La L serà una **LECTORA** o **LECTOR** d'una notícia.

Llegiu les frases i busqueu sinònims a les paraules que apareixen en negreta; és a dir, haureu de buscar altres maneres de dir-ho.

L'objectiu de la pràctica és posar en ús aquests termes, entendre'ls, comentar-los i buscar sinònims i altres maneres d'expressar-los.

Un cop fet l'exercici, podeu:

- Intercanviar rols i repetir la pràctica.
- Dedicar una estona a parlar de les situacions per analitzar el lèxic que utilitzem quan parlem de desinformació.
- Fer un llistat d'aquestes paraules i utilitzar-les recreant situacions.
- Inventar nous exemples.

Tot servirà per enfortir el discurs dels periodistes contra la desinformació.

*Trobareu els diàlegs d'aquest material i la proposta de solucionari a **l'annex 2** del document.

Bloc 3 - L'entrevista: com fer bones preguntes per a una entrevista?**Descripció**

Ara que ja coneixem les característiques i objectius del periodisme escolar us proposem preparar les preguntes a una professional del periodisme i la creació de continguts audiovisual. Apreneu a formular bones preguntes i analitzareu els elements tècnics que cal tenir presents quan ens posem davant de la pantalla per enregistrar algun tipus de contingut.

- L'entrevista es tracta d'un **diàleg en què una de les dues parts de la conversa pretén extreure'n informació**. L'equip d'entrevistadors pretén, mitjançant una planificació prèvia, obtenir informació sobre una persona (entrevistes de caràcter) o a través d'aquesta persona pretén obtenir informacions d'actualitat sobre un fet. **Es tracta d'una conversa directa amb la font d'informació**.
- En l'entrevista la mediació és menor que amb altres gèneres periodístics, ja que les preguntes són fetes per l'entrevistador, però la informació alliberada és controlada directament per l'entrevistat.
- Les entrevistes poden ser publicades en **format escrit, radiofònic o audiovisual**. En aquest sentit, les entrevistes radiofòniques permeten conèixer trets que van més enllà de les paraules de l'entrevistat, com la seva velocitat a l'hora de respondre o la riquesa del vocabulari. En canvi, les entrevistes audiovisuals permeten veure l'expressivitat de l'entrevistat.

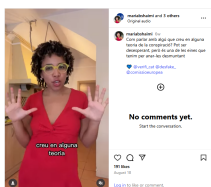
PROPOSTA 3.1: Conèixer la persona entrevistada a partir d'una cerca bàsica.**Breu biografia: Maria Bouabdellah**

Maria Bouabdellah Shaimi va néixer a Vic, l'any 2002; és periodista i presentadora de televisió. També és una creadora de contingut audiovisual catalana. Destaca com la primera youtuber afrodescendent del panorama català.

Nasqué a Vic i és filla de pares marroquins, però es crià a Banyoles. Estudià periodisme a la Universitat Autònoma de Barcelona. S'inicià en el món de la comunicació creant continguts per a Instagram. El 2020 comença a col·laborar amb Canal Malaia, AdolescentsiCat i Mood Z. El 2022 començà a presentar el programa Ràndom del SX3 juntament amb *David Its Me*.

Podeu completar la cerca a partir d'articles i notícies escrites:

- Llegir i analitzar la [notícia](#) escrita per conèixer la persona entrevistada.
- Analitzar quines penseu que són les preguntes més interessants i quines hi trobeu a faltar

Podeu completar la cerca a partir de vídeos i publicacions de les xarxes

Algunes publicacions d'Instagram:

- [Com parlar amb algú que creu en alguna teoria de la conspiració? Pot ser desesperant, però és una de les eines que tenim per anar-les desmuntant](#)
- [Com mitjançant la IA aconsegueixen enganyar-nos més i millor?](#)

PROPOSTA 3.2: Pensar i elaborar les preguntes que farem a la periodista.

Per a poder dur a terme l'entrevista de forma col·laborativa caldrà que us concentreu en l'**eix temàtic que us han assignat**. D'aquesta manera evitarem la repetició de preguntes i aconseguirem que l'entrevista contingui una varietat de preguntes que abordin temàtiques diferents. Elaboreu un llistat de preguntes.

Eixos temàtics de les preguntes:

Analitzem l'eix temàtic que ens correspon.

Eixos:

- habilitats clau d'un periodista
- desinformació
- estereotips als mitjans
- preparació dels enregistraments
- reptes de futur relacionats amb l'educació mediàtica
- curiositats sobre la carrera professional i la trajectòria
- importància de l'alfabetització mediàtica i informacional

La redacció de les preguntes

- Redacteu cada pregunta de forma **breu, directa, concreta**. Podeu emprar la infografia **Com_Elaborem_preguntes.pdf** que s'adjunta en l'activitat.
- Feu una revisió lingüística de la pregunta.

Finalment, **trieu les dues preguntes que considereu més rellevants i [afegiu-les al full que us hem facilitat](#)**.

Podeu completar aquesta proposta visionant el [vídeo de Cristina Puig](#), professora de Periodisme de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals de Blanquerna-URL, on ens facilita alguns consells per preparar-nos per a una entrevista i ens dona les claus per distingir l'entrevista escrita de l'audiovisual.

Bloc 4 - L'entrevista: enregistrem una pregunta en format audiovisual**PROPOSTA 4.1: Consells davant la càmera**

Ara que heu preparat les vostres preguntes és el **moment d'enregistrar-les per tal de fer-les arribar a l'entrevistat**. Ajudeu-vos de la llista de comprovació que trobareu adjunta en aquesta activitat per evitar els errors més comuns quan ens situem davant d'una càmera.

En l'audiovisual es combinen tres llenguatges: **el verbal, el gestual i el visual**. Cadascun d'aquests llenguatges aporta informació complementària. Per això, quan som davant d'una càmera hem de tenir cura de:

- **Com parlem**, tant si llegim com si ho fem de memòria: cal modular la veu, mantenir el volum correcte, articular bé i expressar-nos de manera clara.
- **Quina postura tenim davant la càmera**: hem d'intentar situar-nos en una actitud natural, que no ens resulti forçada, i evitar els gestos que sovint fem per relaxar la tensió (com ara tenir les mans a la butxaca, tocar-nos la cara o els cabells, jugar amb el bolígraf...).
- **Com ens movem**, és a dir, quins gestos fem amb la cara i amb el cos. Hem d'intentar expressar sinceritat: no fer ganyotes, mirar obertament a la càmera, tenir una expressió seriosa però no en excés (o somriure si el tema ho permet), fer servir les mans per reforçar el que diem o per dirigir la vista a algun element enquadrat. Alguns periodistes professionals fins i tot caminen lentament mentre parlen.

És important tenir en compte aquests aspectes però fer-ho de manera natural, cercant un estil personal. Llegiu i repasseu les recomanacions de la infografia següent que us ajudaran a enregistrar el vídeo: [Consells per gravar davant d'una càmera.pdf](#)

PROPOSTA 4.2: Enregistrem la nostra pregunta en format audiovisual

Seleccioneu la pregunta que voleu enregistrar en format audiovisual. Trieu dos presentadors que es posin davant la càmera.

- Prepareu el fons i l'enquadrament. Cerqueu un enquadrament amb un fons el més neutre possible.
- Cerqueu una bona localització per fer l'entrevista. Penseu en la llum i il·lumineu correctament el lloc per tal que les cares es vegin amb nitidesa i claredat. Empreu fonts de llum, difusors o reflectors diversos per tal d'evitar les ombres o la manca/excés de llum.
- Eviteu espais sorollosos
- Comproveu que el so sigui nítid i que la qualitat del so de la vostra veu sigui bona.

*Trobareu les característiques i els **rols que intervenen en una entrevista** a l'annex 4.

La preparació

Preparem per escrit la nostra presentació.

- **1a intervenció** (un/a alumne/a presenta el seu grup): *Som la classe/grup/curs/comunitat ... de l'escola...*
- **2a intervenció** (lectura de la pregunta):
 1. (fem la pregunta): *et volem fer la pregunta següent... +*
 2. (afegim un agraïment per avançar amb alguna de les fórmules següents o escrivint-ne una de nova). Per exemple:
 - *moltes gràcies (i el nom de la periodista)*
 - *aprofitem per enviar-te una salutació des de... (població).*
 - *et felicitem per la teva tasca periodística...*
 - *ens ha agradat poder-te conèixer...*

- Recordeu que la pregunta s'ha d'enregistrar en format horitzontal
- S'ha d'enregistrar en pla mitjà.

Enllaços i material d'ampliació i suport:

- [Info K A mi no m'enganyen](#)
- [365 Per què?](#) Pòdcast SX3
- Col·legi de periodistes de Catalunya. El portal. [Codi deontològic](#).
- EduCAC. Educació mediàtica i pensament crític. [Fem periodisme](#).
- EduCAC. Educació mediàtica i pensament crític. [De què parlem si diem...?](#)
- Verificat. Tornem als fets. [Com verifiquem?](#)
- [Com detectar i combatre la desinformació](#)
- [Cómo hacer entrevistas](#) (INTEF)
- Programa de biblioteques escolars. [Bibliotip AMI](#)

Annexos

ANNEX 1. El periodisme escolar

Recull de frases. Coneixeu el Periodisme Escolar? (veritat o fals).pdf**Coneixeu el periodisme escolar? Anoteu veritat (V) o fals (F)**

- El periodisme escolar només contempla la premsa escrita.
- El periodisme escolar inclou la premsa escrita i l'audiovisual.
- El periodisme escolar no cal que faci ús de fonts fiables, això queda reservat als qui han estudiat periodisme.
- Una publicació sempre ha de contenir fonts fiables.
- El periodisme escolar es nodreix de testimonis escolars, únicament.
- En qualsevol dels gèneres periodístics (reportatge, notícia, documental, etc.) s'ha de tenir present si és d'interès per a les persones a qui arribarà.
- El periodisme és la ciència de la desinformació.
- Si un contingut disposa d'un so de qualitat no cal que la imatge que l'acompanya també ho sigui perquè ja queda compensat.
- Els periodistes es dediquen a recollir, analitzar, sintetitzar, elaborar i publicar informacions.
- Alguns continguts informatius amb els quals treballen els periodistes són: notícies, reportatges i documentals.
- El so i la imatge són aspectes claus a tenir en compte en un contingut informatiu en format audiovisual.
- El periodisme escolar ha d'elaborar notícies i reportatges que vetllin per la veracitat i l'objectivitat de les informacions que publiquen.
- Un principi present en qualsevol periodisme és el de ser respectuós.

Recull de frases per al professorat (correcció)**Coneixeu el periodisme escolar? Anoteu veritat (V) o fals (F)**

- El periodisme escolar només contempla la premsa escrita. **F**
- El periodisme escolar inclou la premsa escrita i l'audiovisual. **V**
- El periodisme escolar no cal que faci ús de fonts fiables, això queda reservat als qui han estudiat periodisme. **F**
- Una publicació sempre ha de contenir fonts fiables. **V**
- El periodisme escolar es nodreix de testimonis escolars, únicament. **F**
- En qualsevol dels gèneres periodístics (reportatge, notícia, documental, etc.) s'ha de tenir present si és d'interès per a les persones a qui arribarà. **V**
- El periodisme és la ciència de la desinformació. **F**
- Si un contingut disposa d'un so de qualitat no cal que la imatge que l'acompanya també ho sigui perquè ja queda compensat. **F**
- Els periodistes es dediquen a recollir, analitzar, sintetitzar, elaborar i publicar informacions. **V**
- Alguns continguts informatius amb els quals treballen els periodistes són: notícies, reportatges i documentals. **V**
- El so i la imatge són aspectes claus a tenir en compte en un contingut informatiu en format audiovisual. **V**
- El periodisme escolar ha d'elaborar notícies i reportatges que vetllin per la veracitat i l'objectivitat de les informacions que publiquen. **V**

- Un principi present en qualsevol periodisme és el de ser respectuós. **V**

ANNEX 2. El periodisme escolar

Material per a l'alumnat.

Què diu un periodista contra la desinformació?_Activitat roleplaying.pdf

Situació 1

L: Estic espantat, abans que s'acabi l'any diuen que la Terra desapareixerà.

P: No t'alarmis. Primer de tot, on ho has llegit?

L: Li ha arribat un missatge al mòbil a la meua mare aquest matí i me l'ha ensenyat.

P: Heu **verificat** la notícia?

L: Per què? Ho diu la seva cap, que ha estudiat dues carreres.

P: Sí, però hi ha mentides que circulen a molta velocitat.

L: Era una notícia. Ha hagut de clicar un enllaç. Llavors s'ha obert una pàgina web i hi havia fotos de llocs de la Terra que han canviat molt, i per això ens queda poc temps.

P: **T'has fixat** en el nom del web?

L: No, es llegia una part del titular i ja feia por. Llavors hem obert l'enllaç.

P: Has mirat qui ha escrit la notícia? Era una persona experta?

L: No, no ho he mirat.

P: Què et sembla si **busquem** aquesta notícia als diaris, a veure si en diuen alguna cosa?

Situació 2

L: La nedadora que va guanyar el campionat entre instituts no estudia i no sap res de res. Li aproven els exàmens perquè pugui dedicar-se a entrenar. M'ho ha dit el delegat de la seva classe. Com que estàs fent una notícia d'esports per a la revista, podries explicar-ho.

P: Això que ha dit el delegat és molt **poc respectuós**, no?

L: Sí, però parla de la nedadora.

P: Imagina que això **no és cert**. Podríem **ofendre-la o fer-li mal**.

L: Potser tens raó. No se m'ha acudit **preguntar-ho a ningú més**. I això que vaig pensar que em semblava **sospitós** el que deia... perquè jo l'he sentit parlar i no m'ho sembla.

P: Quin objectiu creus que podria tenir escampar aquesta informació?

L: No ho sé, potser com que té molt d'èxit volia **influir** en els altres perquè la veiessin diferent.

P: I en el cas d'ella, com s'ho podria prendre?

L: Malament. Vaja, jo m'ho prendria fatal...

P: T'animo a fer el mateix amb aquelles persones que vulguin fer **ressò** del que estan **difonent** sobre ella o sobre qualsevol persona i que no hi hagi una intenció bona al darrere.

L: Val més que desconfii de notícies que sembla que no aporten res de bo.

P: Sí, no en fem ressò. **Aturem** les **Fake news**.

Situació 3

L: És fortíssim! Heu vist que el guanyador del concurs de cançó rimada cantarà vestit de castanya a les festes de la Mercè? Ja han publicat la roba que portarà, està molt graciós. Ho podríem **fer aparèixer** també nosaltres a la revista escolar d'aquest trimestre perquè cantarà la cançó que cantem nosaltres cada any.

P: On l'han publicat, aquesta **fotografia**?

L: No ho sé, corre per les xarxes.

P: Hauríem de **comprovar** que no sigui **mentida**.

L: Què vols dir? Que podria ser un truc?

P: Sí, podria ser un **deep fake**, un hipertrucatge. Mirem bé la fotografia a veure si **detectem** alguna cosa **sospitosa**.

L: Ara que ho dius, mira el fons de la foto, em sembla que està molt difuminat.

P: Correcte! I les sabates tenen una forma una mica estranya.

L: I ara que ens posem les ulleres d'**investigar...** podríem mirar si ell n'ha parlat i ha publicat aquesta foto.

P: Som-hi, som periodistes contra la desinformació!

Material per al professorat (proposta de solucionari i mots alternatius)**Situació 1**

L: Estic espantat, abans que s'acabi l'any diu que la Terra desapareixerà.

P: No t'alarmis. Primer de tot, on ho has llegit?

L: Li ha arribat un missatge a la meua mare, aquest matí i me l'ha ensenyat.

P: Heu **verificat/comprovat** la notícia?

L: Per què? Ho diu la seva cap, que ha estudiat dues carreres.

P: Sí, però hi ha mentides que circulen a molta velocitat.

L: Era una notícia. Ha hagut de clicar un enllaç. Llavors s'ha obert una pàgina web i hi havia fotos de llocs de la Terra que han canviat molt, i per això ens queda poc temps.

P: **T'has fixat en/Has analitzat** el nom del web?

L: No, es llegia una part del titular i ja feia por. Llavors hem obert l'enllaç.

P: Has mirat qui ha escrit la notícia, era una persona experta?

L: No, no ho he mirat.

P: Què et sembla si **busquem/cerquem** als diaris, a veure si en diuen alguna cosa?

Situació 2

L: La nedadora que va guanyar el campionat entre instituts no estudia i no sap res de res. Li aproven els exàmens perquè pugui dedicar-se a entrenar. M'ho ha dit el delegat de la seva classe. Com que estàs fent una notícia d'esports per a la revista, podries explicar-ho.

P: Això que ha dit el delegat és molt **poc respectuós/poc empàtic/ poc sensible**, no?

L: Sí, però parla de la nedadora.

P: Imagina que això **no és cert/és fals**. Podríem **ofendre-la o fer-li mal/ferir-la**

L: Potser tens raó. No se m'ha acudit **preguntar-ho a ningú més/contrastar-ho**. I això que vaig pensar que em semblava **sospitós/qüestionable** el que deia perquè jo l'he sentit parlar i no m'ho sembla.

P: Quin objectiu creus que podria tenir escampar aquesta informació?

L: No ho sé, potser com que té molt d'èxit volia **influir/condicionar** en els altres perquè la veiessin diferent.

P: I en el cas d'ella, com s'ho podria prendre?

L: Malament. Vaja, jo m'ho prendria fatal.

P: T'animo a fer el mateix amb aquelles persones que vulguin **fer ressò/propagar/fer eco** del que estan **difonent/esbombant/propagant/comentant** sobre ella o sobre qualsevol persona i que no hi hagi una intenció bona al darrere.

L: Val més que desconfii de notícies que sembla que no aporten res de bo.

P: Sí, no en fem ressò. **Aturem/Frenem** les *Fake news*.

Situació 3

L: És fortíssim! Heu vist que el guanyador del concurs de cançó rimada cantarà vestit de castanya a les festes de la Mercè? Ja han publicat la roba que portarà, està molt graciós. Ho podríem **fer aparèixer/fer sortir** també nosaltres a la revista escolar d'aquest trimestre perquè cantarà la cançó que cantem nosaltres cada any.

P: On l'han publicat, aquesta **fotografia/imatge**?

L: No ho sé, corre per les xarxes.

P: Hauríem de **comprovar/validar** que no sigui **mentida/falsa**.

L: Què vols dir? Que podria ser un **truc/muntatge/il·lusióisme**?

P: Sí, podria ser un *deepfake*, un hipertrucatge. Mirem bé la fotografia a veure si **detectem/troblem** alguna cosa **sospitosa/dubtosa/qüestionable**.

L: Ara que ho dius, mira el fons de la foto, em sembla que està molt difuminat.

P: Correcte! I les sabates tenen una forma una mica estranya.

L: I ara que ens posem les ulleres **d'investigar/de revisar...** podríem mirar si ell n'ha parlat i ha publicat aquesta foto.

P: Som-hi, som periodistes contra la desinformació!

ANNEX 3. Qui intervé en una entrevista?

Qui intervé en una entrevista?

 Qui intervé en una entrevista.pdf

	ENTREVISTADORS	ENTREVISTATS
Què fan?	Són les persones que: → Decideixen l'estructura i durada de l'entrevista. → Decideixen les preguntes que es faran. → Decideixen quan es dona per finalitzada l'entrevista (ja sigui perquè el tema s'ha esgotat o perquè ja s'han abordat tot els aspectes que es volia).	Són les persones que: → Han de respondre les preguntes. → Decideixen les informacions que volen oferir a cada resposta. → Argumenten de forma clara les seves respostes.
El seu objectiu	→ Extreure informació de la persona entrevistada. → Assegurar-se que la resposta a la pregunta formulada és clara. En cas que no sigui una resposta eficaç, cal reformular la pregunta o demanar aclariments.	→ Oferir informacions clares per fer arribar el missatge que cregui oportú.
Qualitats que han de mostrar	→ Mostrar credibilitat demostrant que s'han documentat. → Oferir confiança a la persona entrevistada, fent-la sentir còmode per tal que s'obri i la informació flueixi de manera més senzilla. → Mostrar un to de veu ferm i una postura corporal adequada davant l'entrevistat.	→ Mostrar credibilitat en les respostes. → Evitar caure en contradiccions. → Superar aquelles preguntes que no consideri oportunes.
Grau de protagonisme	→ L'entrevistador no ha de ser el protagonista. → Cal cedir el protagonisme a l'entrevistat perquè alliberi la informació desitjada sense cedir el control de l'entrevista cap al seu interlocutor.	→ Ha d'escoltar amb atenció les preguntes evitant interrompre l'entrevistador. → Ha de prendre la iniciativa i sintetitzar bé allò que vol dir per fer-ho arribar al públic receptor.

ANNEX 4. Lectures recomanades

Aquest dossier l'ha creat el Canal de reporters i el Programa de biblioteques escolars per celebrar la Setmana Mundial de l'Alfabetització mediàtica i informacional i ha comptat amb la col·laboració de la periodista Maria Bouabdellah i els centres educatius: escola Enric Farreny, escola Font-rúbia, escola Frigolet, escola Sant Jordi, escola Sant Martí, institut Antoni Torroja i escola Roser Capdevila a qui agraeixen la participació.